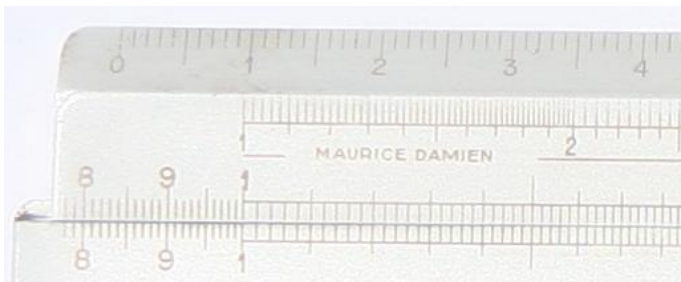

Lichtmetalen rekenliniaal 'Maurice DAMIEN'

Materiaal

Het belangrijkste materiaal van de meeste rekenlinialen is hout, later gedeeltelijk of geheel vervangen door kunststof. Ivoeren, zilveren of rekenlinialen van andere metalen zijn minder gebruikelijk. De uitvoering van de lichtmetalen rekenliniaal, op de markt gebracht door de Franse fabrikant 'Damien' (na WOII ?), is opmerkelijk te noemen.

Het lijf en de schuif zijn van getrokken aluminium. De oppervlakte is geëloxeerd, een proces dat de van nature zeer harde oxidelaag verdikt waardoor de liniaal zeer krasbestendig en slijtvast wordt. De belijning en de cijfers zijn in dit proces meegenomen. De fabrikant noemt dit het 'procédé SEOFOTO'.

Schalen

De rekenliniaal heeft de volgende schalen:

$$\text{cm} / \text{K} \quad \text{A} = \text{B} \quad \text{C} \quad \text{I} \quad \text{C} = \text{D} \quad \text{L} \quad \backslash \quad \text{in} \\ = \text{S} \quad \text{S\&T} \quad \text{T} =$$

of, zoals de Franse fabrikant aangeeft:

$$\text{B1} / \text{C} = \text{Q} \quad \text{I} \quad \text{N} = \text{N} \quad \text{L} \quad \backslash \quad \text{B2} \\ = \text{S} \quad \text{ST} \quad \text{T} =$$

Loper

De looper ontbreekt – helaas – bij deze rekenliniaal. De gebruikershandleiding geeft aan dat de liniaal was voorzien met de bekende drie-lijnige looper.

Achterzijde

Aan de achterzijde is een gewelfd 'deksel' - met daarop een tabel - met twee schroeven bevestigd. Hoewel aanvankelijk de idee was, dat met behulp van deze schroeven de speling tussen schuif en liniaallichaam kon worden bijgesteld, bleek aandraaien geen invloed te hebben op die speling.

Tabel

De tabel op de achterzijde is opgesplitst in zeven categorieën; de relatie tussen verschillende eenheden, de soortelijke massa van enkele vaste stoffen,

vloeistoffen en gassen, de treksterkte van een aantal materialen, de lineaire uitzettingscoëfficiënt van tien materialen en een conversietabel Engelse naar metrieke maten.

Aan de achterzijde is rechts onderin de codering 6 T 39 ingeslagen. De gebruikershandleiding vermeldt de drukkerijgegevens:

Imprimerie Polyglotte Vuibert, 6, rue Martel, Paris (X^e) – 10.000-12-46. De laatste cijfers doen de oplage van de gebruikershandleiding en de datum van drukken vermoeden: 10.000 stuks gedrukt, december 1946.

Stel dat er inderdaad enige duizenden linialen zijn gemaakt, dat moeten daarvan zeker binnen onze Kring een aantal aanwezig zijn ¹.

Gebruikershandleiding

De franstalige gebruikershandleiding vermeldt als inleiding het volgende:

De metalen rekenliniaal Maurice Damien

ZIJN EIGENSCHAPPEN

'De metalen liniaal 'Damien' is gemaakt met het procédé 'Seofoto' op aluminium.

Het is het resultaat van 10 jaar experimenteren met het maken van rekenlinialen, en 2 jaar ontwikkeling om een perfect resultaat te verkrijgen.

De voordelen van de metalen liniaal 'Damien' kunnen als volgt worden samengevat:

De 'Damien'-liniaal is nauwkeurig. - Door zijn unieke ontwerp, omdat ze de exacte fotografische reproductie van een prototype op glas is. Welnu, het prototype is gemaakt met de zorg en de nauwkeurigheid die men niet op industriële wijze kan evenaren toen men liniaal na liniaal bewerkte, en afhankelijk van de nauwkeurigheid van de gebruikte machines.

De 'Damien'-liniaal blijft nauwkeurig. - Want ze wordt niet beïnvloed door organische materialen zoals hout of celluloid.

Fabrikantgegevens

De gebruikershandleiding vermeldt de volgende gegevens:

Ten slotte

De rekenliniaal is ondergebracht in een keurige kartonnen koker en voorzien van een gebruikershandleiding. De

aankoop werd gedaan op een 'vide-grenier' in Frankrijk. Omdat de looper ontbrak – ook na enig zoeken bleek deze niet te

vinden – werd de vraagprijs van € 3,00 teruggebracht tot € 2,00. Een niet te hoog bedrag voor een aardig verzamelstuk.

De 'Damien'-liniaal is licht. - Omdat ze gemaakt is van getrokken aluminium.

De 'Damien'-liniaal is van onbeperkte levensduur - Ze oxideert niet en is praktisch krasbestendig als gevolg van de speciale behandeling die het aluminium heeft ondergaan bij het procédé 'Seofoto': de aluminium laag die de zilverzouten draagt met de hardheid van saffier.

De 'Damien'-liniaal heeft een perfecte afleesbaarheid - De lijnen en cijfers hebben de scherpte van een fotografisch negatief. Ze steken scherp zwart af tegen de zilvermatte achtergrond waardoor de leesbaarheid perfect is zonder de ogen te vermoeien.

Dank zij het gepatenteerde fabricatieproces, is de metalen rekenliniaal 'Damien' werkelijk zonder concurrentie.

Maurice DAMIEN – Ingénieur A.M. & E.S.E.
39, Rue des Mathurins, Paris
Usines à Saint-Quen (Seine)

¹ Inmiddels is bekend dat ook Frans Vaes een dergelijke liniaal in zijn verzameling heeft, eveneens zonder looper (!).